

особливості організації роботи вчителів в умовах воєнного стану

На звернення щодо порядку запровадження дистанційного навчання в закладах освіти під час воєнного стану та залучення до виконання додаткових робіт **відповідає Юридичний відділ ЦК Профспілки працівників освіти і науки України.**

У зв'язку із введенням в Україні воєнного стану тимчасово, на період дії правового режиму воєнного стану, можуть обмежуватися конституційні права і свободи людини і громадянина, передбачені статтею 43 Конституції України (право на працю).

Статтею 60 Закону України «Про освіту» та статтею 24 Закону України «Про повну загальну середню освіту» встановлено, що робочий час педагогічного працівника включає час виконання ним навчальної, виховної, методичної, організаційної роботи та іншої педагогічної діяльності, передбаченої трудовим договором.

Конкретний перелік посадових обов'язків визначається посадовою інструкцією, яка затверджується керівником закладу освіти відповідно до вимог законодавства.

Педагогічна діяльність вчителя включає:

- діяльність у межах його педагогічного навантаження, норма якого на одну тарифну ставку становить 18 навчальних годин на тиждень;
- окремі види педагогічної діяльності, за які встановлюються доплати (класне керівництво, перевірка навчальних робіт учнів, завідування майстернями, кабінетами інформатики ..., проведення позакласної роботи з учнями ...);
- інші види педагогічної (навчальної, виховної, методичної, організаційної) діяльності, передбачені цим Законом та іншими актами законодавства, трудовим договором та/або посадовою інструкцією.

Керівники закладів освіти та їх структурних підрозділів не мають права вимагати від педагогічних і науково-педагогічних працівників виконання роботи, не передбаченої трудовим договором.

Починаючи із 24.03.2022 року діють норми Закону України «Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану» від 15.03.2022 р. [№ 2136-IX](#).

Серед його норм:

- нормальна тривалість робочого часу працівників у період воєнного стану не може перевищувати 60 годин на тиждень, скорочена – 50 годин на тиждень.
- тривалість щотижневого безперервного відпочинку може бути скорочена до 24 годин;
- не застосовуються норми ст. 53 (тривалість роботи напередодні святкових, неробочих і вихідних днів), ч. 1 ст. 65 (граничні норми надурочних робіт), ч.ч. 1 – 5 ст. 67 (вихідні дні) та ст. 71 - 73 (святкові і неробочі дні) КЗпП України.

Статтею 51 КЗпП для окремих категорій працівників, у тому числі вчителів **передбачена скорочена тривалість робочого часу.**

П'ятиденний або шестиденний робочий тиждень встановлюється роботодавцем за рішенням військового командування разом із військовими адміністраціями (у разі їх утворення).

Час початку і закінчення щоденної роботи (зміни) визначається роботодавцем.

Варто врахувати, що збільшення на період воєнного стану нормальної тривалості робочого часу до 60 годин на тиждень (скороченої – до 50 годин) є правом, а не обов'язком роботодавця.

Застосування визначеного законом № 2136 положення про скорочену норму робочого часу для педагогічних працівників має вирішуватися уповноваженими органами виходячи з положень законів «Про освіту», «Про загальну середню освіту» щодо робочого часу та педагогічного навантаження, а також з урахуванням конкретної ситуації, яка складається в регіоні.

Законом України від 15.03.2022 № 2126-IX «Про внесення змін до деяких законів України щодо державних гарантій в умовах воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану» передбачено надання на час війни здобувачам освіти, працівникам закладів, установ освіти державних гарантій, які **включають**:

- організацію освітнього процесу в дистанційній формі або в будь-якій іншій формі, що є найбільш безпечною для його учасників;
- збереження місця роботи, середнього заробітку, виплата стипендії та інших виплат, передбачених законодавством;
- місце проживання (пансіон, гуртожиток тощо) та забезпечення харчуванням (у разі потреби).

Забезпечення зазначених державних гарантій, створення безпечного освітнього середовища, організацію здобуття освіти, освітнього процесу в умовах воєнного стану у межах своєї компетенції здійснюють:

- органи виконавчої влади, органи військового командування, військові, військово-цивільні адміністрації та органи місцевого самоврядування, їх представники, посадови особи, органи управління у сфері освіти;
- заклади освіти, установи освіти, наукові установи, їх засновники.

Вказані органи мають право приймати в межах своєї компетенції рішення, обов'язкові до виконання на відповідній території, для реалізації зазначених вище державних гарантій в умовах воєнного стану.

Міністерство освіти і науки України в умовах воєнного стану рекомендує керівникам органів управління освітою та/або керівникам закладів освіти приймати рішення про переведення працівника на дистанційну роботу, якщо виконання роботи передбачає можливість її здійснення віддалено, за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій (листи від 28.02.2022 № 1/3292-22, від 07.03.2022 № 1/3378-22, від 15.03.2022 № 1/3463-22).

Згідно з ст. 60-2 КЗпП дистанційна робота може запроваджуватися наказом (розпорядженням) власника або уповноваженого ним органу без обов'язкового укладення трудового договору про дистанційну роботу в письмовій формі. З

таким наказом (розпорядженням) працівник ознайомлюється протягом двох днів з дня його прийняття, але до запровадження дистанційної роботи.

Неможливість виконання працівником дистанційної роботи у зв'язку з відсутністю відповідних комунікацій **в умовах воєнних дій не можуть розглядатися як порушення трудової дисципліни.**

Для виконання невідкладних або непередбачуваних завдань педагогічні працівники, за їх згодою, на підставі наказу керівника, про який повідомляється профспілка, можуть бути залучені до роботи понад установлену тривалість робочого дня, а також у вихідні, святкові та неробочі дні, у нічний час.

За матеріалами сайту

ЦК Профспілки